

Konserniohje sekä hyvä hallinto- ja johtamistapa

I YLEISTÄ.....	3
1.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
1.2 Konsernin määritelmä	3
1.3 Konserniohjeen soveltaminen ja sitovuus	4
1.4 Konsernijohto.....	4
1.5 Strateginen suunnittelu.....	5
2 TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS.....	6
2.1 Tilikausi ja kirjanpidon järjestäminen	6
2.2 Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	6
2.3 Takaukset.....	6
3 KONSERNIVALVONTA JA -RAPORTOINTI SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN	7
3.1 Konsernivalvonta	7
3.2 Tilitarkastajan valinta.....	7
3.3 Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa.....	7
3.4 Raportointi	7
3.5 Riskienhallinta	7
4 KONSERNIJOHDON ENNAKKOKÄSITYKSEN HANKKIMINEN.....	7
5 TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANOT JA NIMITTÄMISKÄYTÄNNÖT	8
5.1 Yhteisöjen hallituksen nimittäminen	8
5.2 Hallituksen kokouspalkkiot.....	9
6 HENKILÖSTÖPOLITIikka.....	9
7 KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT	9
7.1 Hankinnat sekä palveluiden osto ja myynti	9
8 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA.....	9
8.1 Johdanto	9
8.2 Yhtiökokous.....	9
8.2.1 Yhtiökokouksen koollekutsuminen ja käsiteltävät asiat	10
8.2.2 Yhtiökokouskutsun liitteet.....	10
8.2.3 Yhtiökokouksen pöytäkirja	10
8.3 Hallitus.....	10
8.3.1 Hallituksen jäsenten valinta ja pätevyys	10
8.3.2 Hallituksen jäsenen toimikausi	10
8.3.3 Hallituksen tehtävät	11
8.3.4 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko	11
8.3.5 Hallituksen puheenjohtaja ja hänen tehtävänsä.....	12
8.3.6 Vastuu osakeyhtiössä.....	12
8.5 Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kelpoisuus, riippumattomuus ja esteellisyys	13
8.6 Palkkiot ja muut etuudet.....	13
8.7 Raportointi	13
8.8 Valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta	13
8.9 Tilintarkastus.....	13
8.10 Tiedottaminen	14
8.11 Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus.....	14

I YLEISTÄ

I.1 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää konserniohjeesta, jolla luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeella yhdenmukaistetaan menettelytapoja sekä tehostetaan kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuutta huomioon ottaen. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

I.2 Konsernin määritelmä

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräysvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta toisessa yhteisössä. Kirjanpitolain nojalla kunnalla on määräysvalta muussa yhteisössä, kun sillä on

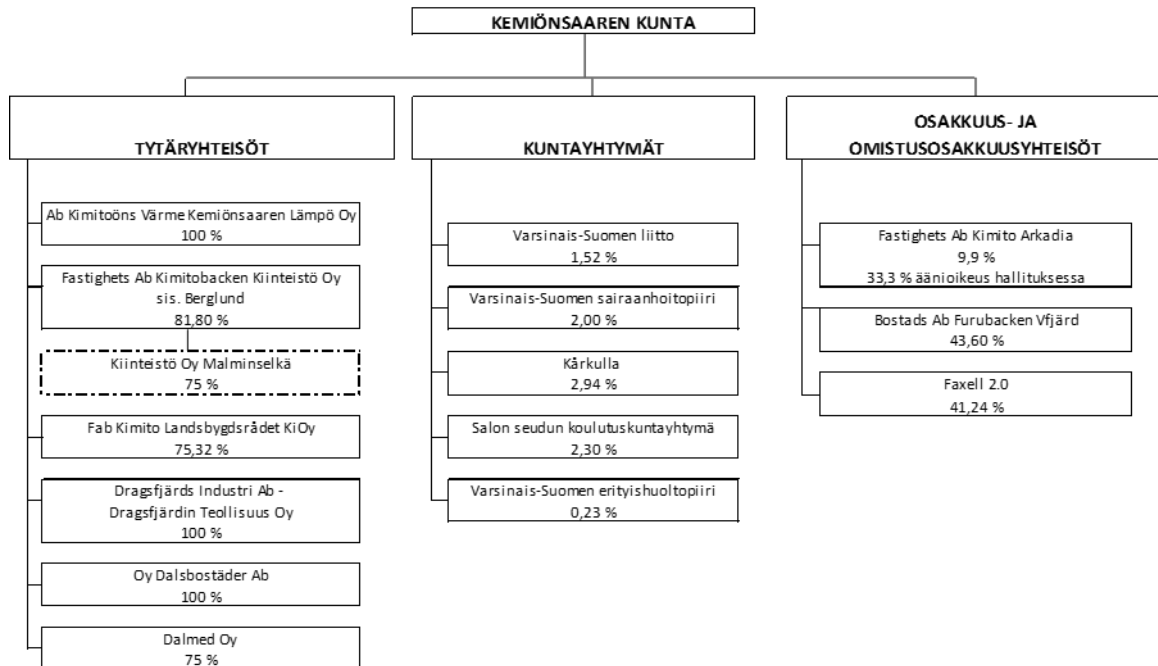
- enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä taikka enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräämisvalta.

Jos kunnalla tai sen tytäryhteisöllä on yksin tai yhdessä kuntakonserniin kuuluvien muiden yhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus ja huomattava vaikutusvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, käsitellään tällaista kirjanpitovelvollista kuntakonsernin osakkuusyhteisönä. Merkittävä omistusosuus toisessa kirjanpitovelvollisessa syntyy vähintään viidenneksen omistusosuudella taseen mukaisesta omasta pääomasta. Huomattava vaikutusvalta kunnalla on toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos kunta yksin tai kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa omistaa vähintään viidenneksen ja enintään puolet osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuottamasta äänimäärästä.

Kuntayhtymä yhdistellään kuntakonsernitilin päätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus yhtymän varoista ja velvoitteista ja siitä, miten kunnan äänivaltaa on sopimuksilla rajoitettu.

KONSERNIKAAVIO

I.3 Konserniohjeen soveltaminen ja sitovuus

Konserniohjetta sovelletaan edellä määritellyssä kuntakonsernissa sekä soveltuvin osin kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä. Konserniohje lähetetään tiedoksi yhteisöjen toimitusjohtajille ja hallitusten puheenjohtajille. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa sekä käsitellään muissa konsernin vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisöt sitoutuvat noudattamaan konserniohjetta kokonaisuudessaan.

Tytäryhteisöjen on yhtiöjärjestystä laatiessaan tai muuttaessaan huomioitava konserniohjeen määräykset. Konserniohjeessa voi olla myös sellaisia pysyväisluonteisia ohjeita, joita kunnan omistajanvaltaa eri yhteisöissä käyttävien edustajien tulee ottaa huomioon yhteisöjen yhtiökokouksissa tai vastaavissa toimielimissä. Konsernijohto antaa yhtiökokous- tai vuosikokousedustajilleen ohjeet kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin sekä ohjeet yhteisöjen hallitusten jäsenten ja tilintarkastajien valinnasta.

I.4 Konsernijohto

Konsernijohdon muodostavat:

- kunnanhallitus
- kunnanjohtaja
- konsernin valvontaryhmä asiantuntijana

Kuntalain 14 § mukaan valtuusto päättää mm.:

- kuntastrategiasta

- hallintosäännöstä
- talousarviosta ja taloussuunnitelmasta
- omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
- kuntakonserniin kuuluvien keskeisten tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden tavoitteista

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta (kuntalaki 38 §).

Kunnanhallitus:

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
- antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä tilinpäätöksen kautta
- arvioi tilinpäätöksen yhteydessä omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- seuraa ja arvioi kaksi kertaa vuodessa yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä sekä tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle
- nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin

Kunnanjohtaja:

- johtaa kunnanhallituksen alaisena kuntakonsernia
- nimittää konsernin valvontaryhmän
- nimeää edustajat yhtiökokoukseen ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet
- vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta
- seuraa omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi kunnanhallitukselle olennaisista tapahtumista ja epäkohdista
- oikeus tehdä sisäinen tarkastus tytäryhteisöissä tai määrätä joku suorittamaan sisäinen tarkastus

Konsernin valvontaryhmä:

- seuraa aktiivisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- osallistuu konsernijohtoon tukena ennakkohyväksyntämenettelyyn liittyvien asioiden valmisteluun ja antaa tarvittaessa lausunnon valmisteltavasta asiasta

Controller:

- kuuluu konsernin valvontaryhmään
- tarkastelee yhteisöjen operatiivisia ja taloudellisia tavoitteita
- analysoi eri toimintaraportteja yhtiöille ja koostaa niistä raportin
- oikeus vaatia tietoja yhteisöiltä
- läsnäolo-oikeus yhteisöjen hallitusten kokouksissa
- tarjoaa yhteisöille taloudellista osaamista ja tukea

I.5 Strateginen suunnittelu

Tytäryhteisöjen tulee toimintansa suunnittelussa huomioida kulloinkin voimassa oleva emokunnan

kuntastrategia ja suunnitella oma toimintansa tätä strategiaa tukevaksi kuntastrategian aikataulu huomioiden. Kunnan ja sen tytäryhteisöjen välillä pidetään tarvittaessa suunnittelu- ja neuvottelutilaisuuksia yhteisten päämäärien ja strategioiden määrittelemiseksi.

2 TALOUDEN JA INVESTOINTIEN SUUNNITTELU JA OHJAUS

Konserniohjeessa annetaan määräykset kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta, jotta konsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhteistoiminnassa konsernin kokonaisedun varmistamiseksi.

2.1 Tilikausi ja kirjanpidon järjestäminen

Kaikkien kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Yhteisöt järjestävät kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksestä voidaan laatia kaikkia konsernin yhteisöjä koskeva kuntalain tarkoittama konsernitilinpäätös.

Kuntakonsernin yhteisöjen tilinpäätösten tulee valmistua helmikuun loppuun mennessä niin, että kunta voi laatia konsernitaseen, -tuloslaskelman ja -rahoituslaskelman kuntalain edellyttämällä tavalla. On suositeltavaa, että yhtiökokous on pidetty 31.5. mennessä.

2.2 Talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Talousarvion yhteydessä valtuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tavoitteet liittyvät kuntastrategiaan ja omistajapoliittisiin linjauksiin sekä yhteisön liiketoimintaan. Ennen lopullista päätöstä konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa pitkän tähtäimen tavoitteista. Yhteistyöllä pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta hyödyttää koko kuntakonsernia. Tytäryhteisöjen talouden suunnittelun tulee perustua valtuuston asettamiin tavoitteisiin. Talouden järjestämisestä vastaa tytäryhteisön hallitus. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa on huomioitava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tytäryhteisöjen hallitusten on siksi toimitettava emokunnalle tarvittavat taloudelliset tiedot tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmien muodossa. Myös yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja muista epävarmuustekijöistä on tehtävä selkoa, samoin kuin esimerkiksi tulevista konserni- tai liiketoimintajärjestelyistä.

2.3 Takaukset

Mikäli yhteisö pyytää lainoilleen kunnan takausta, tulee tämän takauspyynnön liitteeksi laatia selvitys yhteisön liiketoiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä takaukseen mahdollisesti sisältyvistä riskeistä, jotka saatetaan kunnanvaltuuston tietoon takauspäätöstä tehtäessä.

Takauksen ehdot hyväksyy kunnanvaltuusto takauspäätöksen yhteydessä tai kunnanhallitus ennen takauksen täytäntöönpanoa.

Tytäryhteisöt eivät saa ilman kunnanhallituksen suostumusta antaa takauksia tai muita vastaavia sitoumuksia.

3 KONSERNIVALVONTA JA -RAPORTOINTI SEKÄ RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMINEN

3.1 Konsernivalvonta

Konsernin valvonnasta vastaa konsernijohto. Kunnan controllerilla on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta tarvittavassa laajuudessa ja saada tarkastustehtävän edellyttämät tiedot.

3.2 Tilitarkastajan valinta

Konserniyhteisöjen tilintarkastus on järjestettävä yhteisön yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tai vastaavaan määräyksen sekä yhteisöä koskevan tilintarkastussäännösten edellyttämällä tavalla.

Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö ja vähintään yksi kunnan tilintarkastajista, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

3.3 Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa

Tarkastuslautakunta huolehtii kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastamisen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava kunnan toimintaan kohdistuvan arvioinnin lisäksi myös kuntakonsernia koskevaa tavoiteasettelua ja tavoitteiden toteutumista. Arvioinnin perusteena käytetään kunnan talousarvioon ja -suunnitelmaan merkittyjä tavoitteita ja niiden toteutumisseurantaa. Tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeus rajoittuu konsernijohdon raportointiin ja kunnan viranomaisten hallussa oleviin asiakirjoihin salassapitosäännösten rajoissa.

3.4 Raportointi

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee raportoida toiminnastaan konsernijohdolle 31.8. ja 31.12. (tilinpäätös). Tilinpäätöksen tulee käsittää tuloslaskelma, tase, tuloslaskelman ja taseen liitetiedot, talousarvion toteumavertailu, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus.

Tämän lisäksi yhteisöjen tulee vuosittain per 31.8. toimittaa konsernijohdolle alkavaa tilivuotta koskeva talousarvio. Tilivuoden aikana talousarvioon tehtävistä olennaisista muutoksista tulee raportoida konsernijohdolle.

3.5 Riskienhallinta

Koko kuntakonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikkaa. Sillä määritellään ne periaatteet, joiden mukaan vahinkoriskejä siirretään vakuutusyhtiön vastattavaksi. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi konserniyhtiöillä tulee tarvittaessa olla hallituksensa hyväksymä riskienhallintasuunnitelma.

Konserniyhteisöjen toimivan johdon tulee varmistaa, että vakuutusturva on riittävä.

4 KONSERNIJOHDON ENNAKKOKÄSITYKSEN HANKKIMINEN

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava konsernijohdon ennakkokäsitys tehdessään päätöstä asiasta, jolla saattaa olla merkittävä vaikutus tytäryhteisön, kunnan tai konsernin toimintaan tai taloudelliseen asemaan tai vastuuseen. Vastuu ennakkokäsityksen hankkimisesta on tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla.

Ennakkokäsitys pyydetään ainakin seuraavista asioista:

- tytäryhtiön perustaminen ja purkaminen
- toiminta-ajatuksen oleellinen muuttaminen
- periaatteellisesti laajakantoiset ja taloudellisesti merkittävät toiminnan muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista tai omistamista ei ole erityisesti annettu yhteisön tehtäväksi
- rahavarojen sijoittaminen
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- lainanotto tai -anto sekä vakuuksien, takauksien taikka muiden yhteisöjä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen taikka niiden ehtojen oleellinen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat sopimukset yhteisön ja sen osakkeenomistajan, jäsenen tai hallituksen jäsenen välillä, tällaisten sopimusten muuttaminen ja sopimuksiin perustuvista vaatimuksista luopuminen
- periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittävät sopimukset
- merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut, toimitusjohtajan tai vastaavan valinta ja palkkaus sekä tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja muuttaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan tai saneerausmenettelyyn hakeutuminen

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Muiden kuin tytäryhteisöjen tulee tiedottaa konsernijohdolle edellä mainituista asioista. Tiedottamisesta vastaa kunnan edustaja yhteisössä.

5 TYTÄRYHTEISÖJEN HALLITUSTEN KOKOONPANOT JA NIMITTÄMISKÄYTÄNNÖT

5.1 Yhteisöjen hallituksen nimittäminen

Yhtiöiden hallitus valitaan kunkin yhteisön yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaan valtuuston koko toimikauden ajaksi. Kuntakonsernin toimintaperiaatteiden ohella osakeyhtiöiden hallitus työskentelee osakeyhtiölakiin perustuvilla oikeuksilla, vastuilla ja velvoitteilla.

Kuntaomisteisen yhtiön hallituksen tavoite koko on 5–7 jäsentä. Jäsenistön tulisi edustaa omistajaa sekä poliittisesta että hallinnon näkökulmasta, mutta hallitukseen tulee myös saada kunkin yhtiön toimintaan liittyvää substanssiosaamista. Laajalla edustustolla toimivassa hallituksessa varmistetaan omistajan näkökulma yhtiön strategisessa toiminnassa. Laajalla osaamis pohjalla hallituksessa varmistetaan myös, että kuntaomisteisen yhtiön erityispiirteet tulee otettua huomioon yhtiön toiminnassa. Hallitusvalinnoissa tulee myös kiinnittää huomiota tasa-arvoon.

Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on kuntalain 47 §:n mukaan otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä strateginen merkittävyys. Yhtiöiden hallitusten jäseniltä edellytetään asiantuntemusta yhteisön toimialasta ja liiketoiminnasta. Myös talouden, raportoinnin, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuntemus on oleellista laadukkaassa hallitustyöskentelyssä. Hallituksen jäseneltä edellytetään riittävästi aikaa tehtävän asianmukaiseen hoitamiseen.

Puheenjohtajan tulee hallita mm. hyvä hallintotapa, hallituksen ja hallitustyön organisointi, strategiatyö ja yhteisön talouden seuranta.

5.2 Hallituksen kokouspalkkiot

Konserniyhtiöiden kokouspalkkiot noudattavat Kemiönsaaren kunnan voimassa olevaa palkkiosääntöä.

6 HENKILÖSTÖPOLITIikka

Konsernin henkilöstöpolitiikan tulee soveltuvin osin noudattaa kunnan henkilöstöpolitiikkaa. Mahdollisten uusrekrytointien yhteydessä noudatetaan Kuntatyönantajien määräyksiä ja palkan määräytymisen perusteita.

7 KESKITETYT KONSERNITOIMINNOT

7.1 Hankinnat sekä palveluiden osto ja myynti

Kunnan ja yhteisöjen kesken tulee pyrkiä sellaisiin hankintoihin sekä palveluiden ostoon ja myyntiin, että ne tulevat kokonaistaloudellisesti mahdollisimman edullisiksi. Hankintatoiminnassaan konserniyhteisöt noudattavat kunnan hankintaohjelmaa ja osallistuvat päätettyihin hankintajärjestelmiin. Konserniyhtiön on suositeltavaa käyttää kunnan keskushallinnon tukipalveluita.

8 HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA

8.1 Johdanto

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen tavoitteena on yhtenäistää Kemiönsaaren kunnan konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä sekä varmistaa, että tytäryhteisöissä toteutuvat hyvät liiketoimintaperiaatteet, avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta ja että kunnan omistuksia hoidetaan tuottavasti ja luotettavasti.

Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää hallituksen, johdon, tilintarkastajien ja tarvittaessa sisäisen tarkastuksen vuorovaikutusta. Ohjeella halutaan varmistaa, että omistajien ja muiden sidosryhmien näkemykset johtamis- ja hallintojärjestelmästä otetaan huomioon. Hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaan toimittaessa noudatetaan osakeyhtiölakia ja muita säännöksiä ja yhteisön toimitelimit hoitavat niille säädetyt tehtävät. Ohjetta noudatetaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen hallinnossa ja soveltuvin osin muiden yhteisöjen (osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät, yhdistykset, säätiöt) hallinnossa.

8.2 Yhtiökokous

Osakeyhtiön ylin päätöksentekuelin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa ja osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat asiat.

Yhtiökokoukset pidetään osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen edellyttämällä tavalla. Tarvittaessa pidetään ylimääräisiä yhtiökokouksia. Yhtiökokouksessa asioita käsiteltäessä on noudatettava mahdollisesti voimassa olevia osakassopimuksia.

8.2.1 Yhtiökokouksen koollekutsuminen ja käsiteltävät asiat

Yhtiökokouksen koollekutsumisen ajankohta ja kokouksessa käsiteltävät asiat on ilmoitettava osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen sekä mahdollisen osakassopimuksen määräämällä tavalla. Yhtiökokouskutsu toimitetaan kunnanjohtajalle tiedoksi.

8.2.2 Yhtiökokouskutsun liitteet

Varsinaisen ja ylimääräisen yhtiökokouksen kokouskutsun liitteenä tulee olla kokouksen asialista ja yhtiön yhteystiedot.

Varsinaisen ja ylimääräisen yhtiökokouksen kokouskutsun liitteenä tulee olla kokouksessa käsiteltävistä asioista riippuen

- tilinpäätös sisältäen tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot
- toimintakertomus
- tilintarkastuskertomus
- talousarvio
- muut mahdolliset asiakirjat

8.2.3 Yhtiökokouksen pöytäkirja

Yhtiökokouksen pöytäkirja tulee olla osakkeenomistajien saatavilla kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta. Allekirjoitetusta pöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös yhtiökokousedustajalle viipymättä pöytäkirjan valmistuttua.

8.3 Hallitus

Hallitustehtäviin valittaessa tulee jäseneltä pyytää ennakkoon suostumus tehtävään. Yhtiön edustajan tulee ilmoittaa hallituksen varsinaiseksi jäseneksi, varajäseneksi, tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi valituille valinnasta kyseiseen tehtävään.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa ja toimitusjohtajaa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet, varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan sekä vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnasta.

8.3.1 Hallituksen jäsenten valinta ja pätevyys

Hallituksen jäsenten tehtävänä on edistää yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etua riippumatta siitä, mikä taho on nimennyt heidät hallituksen jäsenehdokkaaksi. Yhteisön hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävien hoitamiseen. Hallituksen jäsenillä tulee olla tarkoituksenmukainen toimialan, organisaation toiminnan ja hallinnon ja johtamisen asiantuntemus. Hallituksen tehtävien ja tehokkaan toiminnan kannalta on tärkeää, että hallitus koostuu jäsenistä, joilla on monipuolinen, toisiaan täydentävä kokemus ja osaaminen.

8.3.2 Hallituksen jäsenen toimikausi

Hallituksen jäsenen toimikausi on yhtiöjärjestyksen mukainen. Valinta tehdään mahdollisuuksien mukaan seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti, ellei valintaa tehdä uudestaan ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimikauden päättymistä ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle ja sille toimielimelle, joka on edustajan tehtävään valinnut. Erottamisesta päättää se toimielin, joka on edustajan

tehtävään valinnut. Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimikauden, on hallituksella vastuu uuden jäsenen valitsemisesta jäljelle jääneeksi toimikaudeksi.

8.3.3 Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti.

Hallitus

- huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä
- päättää yhtiön strategiasta ja valvoo sen toteuttamista
- valitsee ja erottaa toimitusjohtajan
- määrittää toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen
- vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä
- hyväksyy sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteutumista
- hyväksyy hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat suositukset
- hyväksyy talousarvion
- päättää yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista ja laajakantoisista toimenpiteistä
- päättää yhtiön asioista sen mukaan kuin laissa tai yhtiöjärjestyksessä on päätetty
- huolehtii yhtiön asioiden tiedottamisesta, ellei sitä ole siirretty hallituksen puheenjohtajalle, toimitusjohtajalle tai muulle henkilölle
- ohjaa, tukee ja valvoo toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön päivittäisjohtamista
- päättää toimitusjohtajan taloudellisista valtuuksista noudattaen konsernin yleistä linjaa
- huolehtii vuosittaisesta itsearvioinnista
- edustaa yhtiötä ja kirjoittaa sen toiminimen, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitus toisin päättänyt
- kutsuu koolle yhtiökokouksen ja valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat
- valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.

8.3.4 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa. Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava normaaliin tapaan pöytäkirja. Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa. Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat ja kokoontumisaikataulu.

Hallituksen kokouksista laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokouksen puheenjohtaja ja vähintään yksi hallituksen siihen valitsema jäsen. Pöytäkirjat on numeroitava ja säilytettävä luotettavalla tavalla. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriyvä mielipiteensä merkityksi pöytäkirjaan.

Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä, ellei yhtiöjärjestyksessä edellytetä suurempaa määrää.

Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide, ellei yhtiöjärjestyksen tai osakassopimuksen perusteella edellytetä määräenemmistöä. Äänen mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Hallitus tai hallituksen jäsen ei saa noudattaa eikä panna täytäntöön sellaista yhtiökokouksen tai yhtiön muun toimielimen päätöstä, joka on osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastainen.

8.3.5 Hallituksen puheenjohtaja ja hänen tehtävänsä

Hallituksessa on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty.

Hallituksen puheenjohtaja

- vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- vastaa siitä, että kokoukset ovat asianmukaisesti valmisteltuja ja että kokousaineisto on hallitusten jäsenten käytettävissä viikkoa ennen hallituksen kokousta
- johtaa hallituksen tehokasta työskentelyä ja toimii kokouksessa puheenjohtajana sekä huolehtii siitä, että kokouksesta pidetään pöytäkirjaa sekä allekirjoittaa pöytäkirjan
- vastaa siitä, että konserniohjeessa mainittu ennakkokäsitys hankitaan
- seuraa ja valvoo toimitusjohtajan toimia

8.3.6 Vastuu osakeyhtiössä

Hallituksen jäsenen vastuu perustuu velvollisuuteen edistää huolellisesti toimien yhtiön etua. Vastuu sisältää osakeyhtiölain, muiden lakien ja yhtiöjärjestyksen noudattamisen. Hallituksen jäsen saattaa joutua vastaamaan päätöksistään yhtiölle, yhtiön osakkeenomistajille tai kolmannelle henkilölle. Hallituksen jäsenten vastuu on pääsääntöisesti yhteisvastuullista.

Hallituksen puheenjohtajalla on korostunut vastuu valvontavelvollisuuden, asioiden valmistelun ja päätöksentekomenettelyn osalta. Hallituksen jäsenen vastuu on sekä siviili- että rikosoikeudellista. Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja voivat joutua henkilökohtaiseen vastuuseen mm. salassapitosäännösten rikkomisesta sekä tahallisesta ja tuottamuksellisesta toiminnasta ja laiminlyönnistä.

8.4 Toimitusjohtajan asema ja tehtävät

Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja. Hallitus valitsee ja voi erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehtoista laaditaan yhtiön ja toimitusjohtajan välinen kirjallinen toimitusjohtajasopimus.

Toimitusjohtaja

- hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti
- toteuttaa hallituksen hyväksymää strategiaa
- huolehtii yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon järjestämisestä lainmukaisella ja luotettavalla tavalla
- huolehtii siitä, että yhtiön kaupparekisteritiedot ovat ajan tasalla
- huolehtii siitä, että yhtiön osake- ja osakasluettelot ovat ajan tasalla
- valmistelee hallituksen kokoukset hallituksen puheenjohtajan ohjeiden mukaan ja toimittaa hallitukselle riittävän aineiston hyvissä ajoin etukäteen ennen hallituksen kokousta
- edustaa yhtiötä tehtäviinsä kuuluvissa asioissa.

Toimitusjohtaja ei voi toimia hallituksen jäsenenä eikä puheenjohtajana. Toimitusjohtaja ei saa noudattaa sellaista hallituksen, yhtiökokouksen tai yhtiön muun elimen päätöstä, joka on osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vastainen.

Toimitusjohtajan sijaisen suhteen noudatetaan toimitusjohtajaa koskevia määräyksiä.

8.5 Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan kelpoisuus, riippumattomuus ja esteellisyys

Hallituksen jäseneksi tai toimitusjohtajaksi ei voida valita oikeushenkilöä, alaikäistä eikä henkilöä, jolle on määrätty edunvalvoja ja jonka toimikelpoisuutta on rajoitettu. Hallituksen jäseneksi ei ole syytä valita henkilöä, jonka edut voivat joutua ristiriitaan yhtiön etujen kanssa.

Hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja ei saa osallistua hänen ja yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn eikä yhtiön ja kolmannen osapuolen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänelle on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa yhtiön edun kanssa.

8.6 Palkkiot ja muut etuudet

Hallituksen jäsenille maksetaan palkkiota. Palkitsemisen tavoitteena on vaikuttaa hallituksen jäsenten toimintaan siten, että yhtiö saavuttaa sille asetetut tavoitteet. Hallituksen jäsenten kokous- ja vuosipalkkiosta päättää yhtiökokous noudattaen konserniohjeen periaatteita.

8.7 Raportointi

Hallituksen on huolehdittava, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

Tytäryhteisöjen tulee järjestää kirjanpito siten, että sen perusteella voidaan laatia kuntalain mukainen konsernitilinpäätös.

Konsernitilinpäätös sisältää

- konsernituloslaskelman
- konsernitaseen
- konsernin rahoituslaskelman sekä
- niiden liitetiedot, jotka sisällytetään Kemiönsaaren kunnan tasekirjaan.

8.8 Valvonnan järjestäminen ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhtiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan. Sisäisen tarkastuksen avulla voidaan tehostaa hallitukselle kuuluvan valvontavelvollisuuden hoitamista.

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan. Riskit voivat liittyä esimerkiksi päätöksentekoon, yhtiön tuotteisiin tai palveluihin, rahoitukseen, kilpailutilanteeseen, henkilöstöön, sopimuksiin tai vastuukysymyksiin.

Yhtiöllä on oikeus ottaa vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

8.9 Tilintarkastus

Tilintarkastuksen avulla osakkeenomistajat saavat riippumattoman lausunnon siitä, miten yhtiön kirjanpito, tilinpäätös ja hallinto on hoidettu. Yhtiöissä tulee olla yksi varsinainen ja yksi varatilintarkastaja. Mikäli tilintarkastajaksi on valittu tilintarkastuslain mukainen tarkastusyhtiö, ei varatilintarkastajaa tarvita. Tilintarkastajan tulee olla auktorisoitu.

8.10 Tiedottaminen

Hyvä hallinnointi edellyttää luotettavaa ja riittävää tiedottamista. Yhtiön antamien tietojen perusteella osakkeenomistajat voivat arvioida yhtiön toimintaa ja voivat tehdä omistustaan koskevia päätöksiä. Yhtiö ratkaisee omien tarpeidensa ja lähtökohtiensa mukaisesti, miten ja missä laajuudessa se tiedottaa asioistaan muille sidosryhmilleen. Hallituksen on huolehdittava, että tiedottaminen on lainmukaista ja riittävää.

8.11 Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon tai muu kunnan viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle yhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhtiötä koskevaa tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi.

Yhtiön kunnalle toimittamat asiakirjat ovat julkisia viranomaisen julkisuudesta annetussa laissa säädetyllä tavalla.

